

**KỲ THI CHỌN HỌC SINH GIỎI QUỐC GIA
TRUNG HỌC PHỔ THÔNG NĂM HỌC 2025 - 2026**

Môn: NGỮ VĂN

Thời gian làm bài: **180 phút** (không kể thời gian giao đề)

Ngày thi: **25/12/2025**

Đề thi gồm 01 trang, có 02 câu

Câu 1 (8,0 điểm) Nghị luận xã hội

Đọc ngữ liệu sau:

“Triết gia: *Tự lập nghĩa là “thoát khỏi bản tính ích kỷ”.*

Chàng thanh niên: ...!!

Triết gia: Chính vì thế Adler¹ gọi cảm thức cộng đồng [...] là sự quan tâm tới xã hội, quan tâm tới người khác. Chúng ta cần thoát khỏi bản tính ích kỷ cố hữu, từ bỏ việc mình là “trung tâm thế giới”. Cần phải thoát khỏi “tôi”. *Cần phải thoát khỏi lối sống thời còn là một đứa trẻ được chiều chuộng.*

Chàng thanh niên: Thầy nói rằng, khi thoát khỏi bản tính ích kỷ, chúng ta mới có thể tự lập...?

Triết gia: Đúng vậy. Con người có thể thay đổi. Và có thể thay đổi lối sống, thế giới quan và nhân sinh quan đó. Tình yêu đã biến chủ ngữ của cuộc đời vốn là “tôi” thành “chúng ta”. *Nhờ tình yêu, chúng ta được giải thoát khỏi “tôi”, trở nên tự lập và đón nhận thế giới với ý nghĩa thực sự của nó.*

Chàng thanh niên: Đón nhận thế giới?!

Triết gia: Vâng. Với việc biết đến tình yêu, chủ ngữ của cuộc đời đổi thành “chúng ta”. Đây là xuất phát điểm mới của cuộc đời. *“Chúng ta” bắt đầu chỉ bằng hai người sẽ dần dần mở rộng phạm vi ra thành cả cộng đồng và cả nhân loại.*

Chàng thanh niên: Đó là...

Triết gia: Là cảm thức cộng đồng.”²

Từ đoạn đối thoại trên, anh/ chị hãy viết bài văn nghị luận bàn về vấn đề: mối quan hệ giữa tự lập, tình yêu và cảm thức cộng đồng.

Câu 2 (12,0 điểm) Nghị luận văn học

“Chỉ mắt tôi không đủ cho tôi, tôi muốn nhìn qua mắt những người khác. Thực tại, kể cả khi được nhìn qua mắt của nhiều người, vẫn chưa đủ.[...] Tôi sẽ nức lòng biết xem sự vật mang bộ mặt nào với con chuột hay con ong; tôi sẽ còn nức lòng hơn nữa được tri giác thế giới mùi hương, với tất cả thông tin và cảm xúc mà nó chứa đựng, cho một con chó.”³

Nhận định của C.S. Lewis gợi ra vấn đề gì trong hoạt động sáng tác của nhà văn? Bằng trải nghiệm văn học, anh/ chị hãy bàn luận về vấn đề đó.

----- HẾT -----

*Thí sinh KHÔNG được sử dụng tài liệu.

*Giám thị KHÔNG giải thích gì thêm.

¹ Alfred Adler (1870-1937): Nhà tâm lý học, triết học người Áo.

² Kishimi Ichiro và Koga Fumitake, *Dám hạnh phúc*, Nguyễn Thanh Vân dịch, NXB Dân trí, Hà Nội, 2024, tr.259-260.

³ C.S. Lewis, *Một thử nghiệm phê bình*, Nguyễn Công Nam dịch, NXB Thế giới, Hà Nội, 2024, tr.202-203.

ĐÁP ÁN
Đề thi chính thức

Môn: Ngữ văn

Ngày thi: 25/12/2025

Hướng dẫn chấm thi gồm 03 trang

I. HƯỚNG DẪN CHUNG

1. Giám khảo chấm đúng như đáp án, thang điểm của Bộ Giáo dục và Đào tạo.
2. Nếu thí sinh có cách trả lời khác đáp án nhưng đúng thì giám khảo vẫn chấm điểm theo thang điểm của Hướng dẫn chấm thi.
3. Giám khảo không quy tròn điểm thành phần của từng câu, điểm của bài thi.
4. Để đánh giá đúng năng lực của thí sinh cần đảm bảo những tiêu chí sau:

Hệ thống ý	Lập luận	Dẫn chứng	Hành văn
- Phong phú - Toàn diện - Độc đáo (cấp độ tăng dần)	- Mạch lạc - Chặt chẽ - Sắc sảo, có tư duy phản biện (cấp độ tăng dần)	- Phù hợp - Thời sự - Độc đáo (cấp độ tăng dần)	- Trong sáng, mạch lạc - Vốn từ ngữ phong phú, diễn đạt tinh tế, giàu cảm xúc - Có bản sắc cá nhân (cấp độ tăng dần)

II. ĐÁP ÁN, THANG ĐIỂM

Câu	Ý	Nội dung	Điểm
1 (8,00 điểm)	1	Giải thích Xác định và giải thích được những từ/ cụm từ khóa, mối quan hệ giữa các từ/ cụm từ; chỉ rõ vấn đề cần bàn luận từ đoạn đối thoại.	1,00
		- <i>Tự lập</i>: tự mình đứng vững, không dựa dẫm vào người khác, thoát khỏi bản tính ích kỷ. - <i>Tình yêu</i>: sự quan tâm, đồng điệu, kết nối giữa người với người. - <i>Cảm thức cộng đồng</i>: sự quan tâm tới người khác, xã hội, khởi đi từ hai người – cộng đồng – toàn nhân loại. - Cầu nối giữa tự lập và cảm thức cộng đồng chính là tình yêu.	
		Vấn đề cần bàn luận: Mối quan hệ chuyển hóa giữa tự lập, tình yêu và cảm thức cộng đồng tạo ra sự thay đổi <i>chủ ngữ cuộc đời</i> từ <i>tôi</i> thành <i>chúng ta</i> (thay đổi cách nhìn và ứng xử với bản thân, người khác và cộng đồng).	
	2	Bàn luận	5,00
	2.1	<i>Lí giải và phân tích được nguyên nhân của việc hình thành mối quan hệ giữa tự lập, tình yêu và cảm thức cộng đồng</i> - Ích kỷ là bản tính của con người, do đó con người có xu hướng	2,00

Câu	Ý	Nội dung	Điểm
		dựa dẫm vào người khác; dẫn đến bản thân không nỗ lực vượt qua trở ngại, không trưởng thành. - Tình yêu khiến con người xác lập lại mối quan hệ: tương tác với người khác để cùng hướng đến một mục tiêu chung, tạo ra sự cộng sinh (tôi là điểm tựa cho người khác; người khác cũng là điểm tựa cho tôi), từ đó thay đổi <i>chủ ngữ cuộc đời</i> (tôi đến <i>chúng ta</i>). - Khi có được cảm thức cộng đồng con người mới hoàn thiện hành trình tự lập của mình.	
	2.2	<i>Phân tích được các cấp độ biểu hiện của mối quan hệ</i> - Từ tình yêu đôi lứa đến cộng đồng (nhóm nhỏ, dân tộc), nhân loại, tự nhiên. - Quan tâm, đồng cảm; gắn kết; cống hiến.	2,00
	2.3	<i>Chỉ ra được ý nghĩa của mối quan hệ</i> - Với cá nhân: mở ra không gian mới cho sự phát triển của cái tôi; vừa hướng đến cảm thức cộng đồng vừa giữ được bản sắc cá nhân. - Với xã hội: mở ra những tương tác, kết nối để phát triển bền vững, sâu rộng hơn.	1,00
	3	Liên hệ, mở rộng	2,00
		- Bối cảnh xã hội hiện nay: trạng thái vô cảm, thiếu gắn kết, chạy theo đám đông... - Đặc điểm văn hóa truyền thống của người Việt: vừa hàm chứa cái tôi tiểu kỷ, vừa tồn tại tính cộng đồng của văn hóa làng xã.	
Tổng điểm câu 1			8,00
Câu	Ý	Nội dung	Điểm
2 (12,00 điểm)	1	Giải thích Xác định và giải thích được những từ/ cụm từ khóa, mối quan hệ giữa các từ/ cụm từ; xác định rõ vấn đề cần bàn luận từ ngữ liệu.	2,00
		Giải thích từ ngữ: <i>Mắt</i> : cách nhìn, cách tri nhận thế giới. <i>Nhà văn</i> : chủ thể sáng tạo với cái nhìn thế giới riêng của mình. <i>Hoạt động sáng tác của nhà văn</i> : là quá trình tạo lập tác phẩm văn học dựa trên quan sát, trải nghiệm để thể hiện ý đồ, tư tưởng và phong cách riêng của nhà văn. <i>Người khác</i> : kẻ khác, những chủ thể mang cái nhìn, cảm xúc, cách hình dung và đánh giá thế giới theo một cách riêng.	

Câu	Ý	Nội dung	Điểm
		Vấn đề cần bàn luận: Năng lực của nhà văn trong việc cảm nhận, tái tạo thế giới từ điểm nhìn của kẻ khác.	
	2	Bàn luận	10,00
	2.1	<i>Lí giải được tại sao nhà văn có nhu cầu, năng lực cảm nhận thế giới từ điểm nhìn của kẻ khác.</i> - Nhà văn là người muốn nắm bắt thế giới trong sự phong phú, đa dạng và chiều sâu của nó. - Cơ chế của sáng tạo là tưởng tượng, hóa thân, nhập vai... - Nhu cầu đối thoại của nhà văn với cộng đồng sáng tác và tiếp nhận.	1,50
	2.2	<i>Chỉ ra được biểu hiện của việc nhìn thế giới từ điểm nhìn của kẻ khác</i> - Tạo ra điểm nhìn giả lập. - Xây dựng hệ thống điểm nhìn trong một văn bản. - Trình hiện những tiếng nói khác nhau của các nhân vật (con người, loài vật, đồ vật,...). - Lạ hóa thế giới hình tượng.	2,00
	2.3	<i>Phân tích và lí giải được ý nghĩa việc nhìn thế giới từ điểm nhìn của kẻ khác.</i> - Đem đến hình ảnh thế giới với nhiều chiều kích, khía cạnh. - Giải định kiến về thế giới và con người. - Đặt ra những câu hỏi, chất vấn về thế giới và con người. - Làm rõ được cái nhìn độc đáo của nhà văn không phải là sự đóng kín mà được tạo dựng trên khả năng tương tác với cái nhìn khác hoặc đem đến một cái nhìn mới mẻ (phá vỡ khuôn mẫu, định kiến).	2,00
	2.4	<i>Thể hiện được năng lực cảm thụ, phân tích tác phẩm qua những trải nghiệm văn học.</i> - Bộc lộ được những trải nghiệm văn học phong phú, toàn diện (đa dạng về thể loại, phạm vi, trường phái sáng tác,...). - Làm sáng tỏ những lập luận của các mục 2.1, 2.2, 2.3.	4,50 2,50 2,00
Tổng điểm câu 2			12,00
Tổng điểm toàn bài (1 + 2)			20,00
<i>Lưu ý:</i> - Chấp nhận những cách hiểu khác nhau, nhưng phải hợp lý và thuyết phục. - Thí sinh có thể làm bài theo cấu trúc linh hoạt.			

----- HẾT -----